

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/467/2014
Identifikačné číslo spisu:	1514207315
Dátum vydania rozhodnutia:	20.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1514207315.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté B.E., narodenú XX. septembra XXXX. a L. Z., narodenú XX. mája XXXX, obe bytom u matky, deti rodičov matky Y. Z., trvale bytom X., v skutočnosti bytom N., zastúpenej JUDr. Dušanom Mikulášom, advokátom, so sídlom v Bratislave, Nejedlého č. 23 a otca L. Z., bytom X.G., zastúpeného Mgr. Miroslavom Gašparíkom, advokátom, so sídlom v Seredi, Podzámska č. 66, o návrhu matky o zvýšenie výživného na maloleté deti, vedenej na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 20 P 101/2014, o dovolaní otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2014, sp. zn. 11 CoP 260/2014, takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2014, sp. zn. 11 CoP 260/2014 a uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 24. apríla 2014, č. k. 20 P 101/2014-26 a vec sa vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Matka maloletých návrhom z 25. marca 2014 podaným na Okresnom súde Bratislava V žiadala o zvýšenie výživného na maloleté deti B. a L. na každé dieťa vo výške 400,- Eur mesačne.

Okresný súd Bratislava V uznesením z 24. apríla 2014, č. k. 20 P 101/2014-26 preniesol svoju miestnu príslušnosť na Okresný súd Bratislava III. Poukázal na § 88 ods. 1 písm. c/ O.s.p., ako aj na § 177 ods. 2 veta prvá O.s.p.. Mal preukázané, že matka s maloletými deťmi sa zdržiava na adrese N., kde sa bude zdržiavať i naďalej. Z dôvodu zmeny okolností, podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť, rozhodol v záujme maloletých detí.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie otca uznesením z 27. júna 2014, sp. zn. 11 CoP 260/2014 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že v posudzovanom prípade naposledy boli pomery rodičov k deťom upravené rozsudkom Okresného súdu Bratislava V zo 16. Mája 2006, č. k. 7 C 4/2006 - 37. Matka s maloletými deťmi od 15. júla 2013 býva na adrese N. v rodinnom dome súčasného partnera matky s predpokladom, že v uvedenom mieste budú bývať i naďalej. Okolnosť zmeny bydliska maloletých znamená, že v danom prípade boli dané zákonné podmienky na prenesenie príslušnosti na Okresný súd Bratislava III. Konštatoval, že námietky otca v odvolaní po vzdialenosti trvalého bydliska a súčasného bydliska od sídla súdu, na ktorý bola prenesená príslušnosť,

sú bez právneho významu. Ďalej uviedol, že postupom súdu neboli porušené procesné práva odporcu.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal otec detí dovolanie. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 260/2014 z 27. júna 2014, ktorým potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava V z 24. apríla, sp. zn. 20 P 101/2014-26 a nakoľko má i toto rozhodnutie vady, aby zrušil dovolací súd aj uznesenie Okresného súdu Galanta z 5. decembra 2012 sp. zn. 23 C 48/2007 - 433 a „vec vrátil“ tomuto súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. (v dovolaní neuvedené, poznámky NS SR) O.s.p. Je toho názoru, že odvolací súd sa v odôvodnení nevyjadril k ťažiskovej argumentácii odvolania. Dôvodom možnosti zmeny miestnej príslušnosti súdu v prípade zvýšenia výživného k maloletým je súčasné splnenie zákonných podmienok a to zmena okolností, podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť a zmena príslušnosti je v záujme maloletého. V danej veci nebola preukázaná ani jedna z uvedených podmienok dôvodu zmeny miestnej príslušnosti. Pri zmene bydliska súdy vychádzali iba z tvrdení matky, ktoré neboli deklarované žiadnym dôkazom. Pokiaľ ide o záujem maloletých, nebolo skutkovo vymedzené, aký záujem maloletých mal byť prijatou zmenou chránený. Ak predmetná procesná zmena nastane bez náležitého preukázania, malo by sa tak stať aspoň na základe presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia, s náležitým posudzovaním vzniknutých okolností. Otec detí je toho názoru, že v predmetnom prípade mu bola odňatá možnosť konať pred zákonným súdom, bolo porušené jeho právo na zákonného sudcu a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia.

Matka detí vo svojom vyjadrení uviedla, že dovolanie otca detí považuje za účelové s cieľom oddialiť rozhodnutie vo veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), riadne právne zastúpený (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. účastník konania môže dovolaním napadnúť iba právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci rozhodol odvolací súd uznesením. Dovolanie je prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky vyššie uvedených uznesení, preto dovolanie podľa § 239 O.s.p. nie je prípustné.

Vzhľadom na obsah dovolania ako aj na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnuté rozhodnutie nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. (§ 242 ods. 1 O.s.p.), zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie netrpí niektorou z nich. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal

návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolateľ vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ O.s.p. nenamietal a tieto nezistil ani dovolací súd.

Dovolateľ tvrdil, že konanie súdu je postihnuté vadou podľa § 237 písm. (neuvedené) O.s.p. Z obsahu dovolania vyplýva, že rozhodnutie krajského súdu považoval za nedostatočne odôvodnené, lebo sa v rozhodnutí nevyporiadal s odvolacími argumentmi. (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ako aj namietal, že týmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred zákonným sudcom (§ 237 písm. g/ O.s.p.).

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku (v danom prípade aj uznesenia s poukazom na § 167 ods. 2 O.s.p.) súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie uznesenia bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie citáciou § 88 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a § 177 ods. 2 veta prvá O.s.p.. Ďalej uviedol, že matka sa spolu s maloletými deťmi od 15. júla 2013 zdržiava na adrese IP, kde sa bude zdržiavať i naďalej a keďže došlo k zmene okolností, podľa ktorých sa posudzuje príslušnosť, súd v záujme maloletých detí rozhodol o prenesení príslušnosti. Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd uviedol, že z obsahu podaní matky vyplýva, že s deťmi býva od 15. júla 2013 na adrese IP. v rodinnom dome súčasného partnera matky s predpokladom, že v uvedenom mieste budú bývať i naďalej. Okolnosť zmeny bydliska maloletých znamená, že v danom prípade boli dané zákonné podmienky na prenesenie príslušnosti na Okresný súd Bratislava III.

Konanie vo veciach starostlivosti o maloleté deti má určité zvláštnosti, ktoré vyplývajú z povahy predmetu konania a osnova Občianskeho súdneho poriadku preto tieto zvláštnosti upravuje ako výnimky k ostatným ustanoveniam uvedeným v predchádzajúcich hlavách Občianskeho súdneho poriadku. Tieto ustanovenia sledujú, aby právne vzťahy maloletých boli v plnom súlade so záujmom spoločnosti na výchove mladej generácie a tiež v súlade so záujmom maloletých. Ustanovenia piatej hlavy (§§ 176 až 181 O.s.p.) sa vzťahujú predovšetkým na tie prípady, keď súd sústavne vykonáva opatrenia týkajúce sa starostlivosti o maloletých. Konanie v týchto prípadoch trvá dlhší čas, často aj roky, ak trvajú podmienky pre osobitnú súdnu ochranu maloletého a preto osnova pripúšťa aj možnosť prenesenia

príslušnosti ako výnimku zo zásady, že príslušnosť trvá až do konca konania.

Ustanovenie § 88 ods. 1 písm. c/ O.s.p. určuje príslušnosť vo veciach starostlivosti o maloletých. Akonáhle je príslušnosť súdu raz určená, zostáva tento súd naďalej príslušným, aj keby sa zmenili podmienky, ktoré rozhodli o jeho príslušnosti. Ku zmene môže dôjsť postupom podľa § 177, ods. 2, veta prvá O.s.p. a ak nedôjde k tomuto postupu, zostáva súd, raz čo do miestnej príslušnosti určený, i naďalej súdom, i keď maloletý zmení bydlisko alebo nastanú iné rozhodujúce skutočnosti. Iba takouto úpravou je možné zaručiť, aby všetky významné opatrenia, dotýkajúce sa maloletých detí, boli sústredené v jednom spise.

Krajský súd v Bratislave a rovnako ani Okresný súd Bratislava V pri odôvodnení svojho rozhodnutia nepostupoval v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. a výnimku zo zásady zakotvenú v § 177 ods. 2 veta prvá O.s.p. riadne neodôvodnil prečo prenesenie príslušnosti je v súlade so záujmom maloletých. Svoje rozhodnutie založil iba na prehlásení matky maloletých detí, že sa zdržiava aj spolu s deťmi v N.P. kde bude aj bývať naďalej. Z obsahu spisu však napriek tomuto nevyplýva, či došlo k nejakej trvalej zmene bydliska a nemožno ani takúto zmenu odvodzovať od momentálneho pobytu detí. Zo spisu vyplýva, že trvalé bydlisko matky a aj maloletých detí je naďalej v X.. Treba zohľadniť, že maloleté deti sú evidenciou a starostlivosťou Úradu práce a sociálnych vecí a rodiny Bratislava ako orgánu starostlivosti o deti (Bratislava V) a je preto v záujme maloletých, aby bola dodržaná kontinuita dohľadu nad nimi. Z obsahu spisu nevyplývajú zmeny, preto dovolací súd je nútený konštatovať, že odvolací, ale ani prvostupňový súd nijako neodôvodnil skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prenesenie príslušnosti na konanie vo veci v zmysle § 177, ods. 2, veta prvá O.s.p..

Dovolateľ ďalej namietal, že bolo porušené jeho právo na zákonného sudcu. Vzhľadom na uvedené vyššie už odpadol dôvod na skúmanie, či konanie nebolo postihnuté vadou v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p..

Odporca teda dôvodne vytýka, že konanie a z neho pochádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu má vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p..

So zreteľom na výskyt vady v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p., dovolanie odporcu je prípustné a zároveň je tiež dôvodné. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ale aj uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.